

د خوشال کرکه له خټکو

لیکنه: ضیاء الحق سیند

خوشال خان خټک د شهباز خان زوی د یحیی خان لمسی د ملک اکوړي کړوسی، چې په ۱۰۲۲ سل کال په اکوړه خټک کې دې دنیا ته سترگې پرانستې دي، څنگه چې د نومې د نوم له روستا پرې څخه هم څرگندېږي، چې په قوم خټک دی او خټک د پښتنو یوه ستره توریالی قبیله ده، خو خوشال خټک ځای ځای په خپل دېوان کې د خټکو له نامې سره کرکه بنودلې ده، ما خپله د خوشال خټک دېوان بیا بیا لوستی دی، نومې د ټولو پښتنو نه گیله من بنکاري خو په ځانگړي ډول د خټکو او یوسفزیو نوم بیا بیا په بدو ټکورا اخلي، هغه ځکه چې یادونه د هغه چا کېږي، چې هغه یو څوک وي، خټک له نومې یو ځای خورا زیات اوسیدل او خورا ځواک خاوندان ول، خو هغه وخت د لنډې د سیند د غاړې خټک د اکوړه خټک د سرای اوسیدونکي په دوه ډلو وپشل شوي وو، څه د خوشال تر شا او څه نور هم د مغلو د نوکر د خوشال خټک د زوی بهرام خان تر شا ولاړ وو، نو خوشال خان د مجبوري له امله خټک په بد نوم یادول، ان تر دې چې د خپل ځان نه یې په دې کرکه په دې راغلې، چې دی هم خټک دی او په دې اړه وايي:

د خټکو حقیقت را ته بنکاره شو

زړه مې بد له خپله ځانه چې خټک یم

(دېوان، ۵۷۹ مخ)

او بل ځای د خټکو له نوم څخه انکار کوي، او له ټولو خټکو څخه ناخوښه بنکاري او توبه گار دی

Ketabton.com

د ستونزې هواره رپټ خراب دی

چې توبه د همگي خټک له نامه

(دېوان، ۶۰۳ مخ)

د خوشال خان کورنۍ پلار تر پلاره د خټکو خانان او مشران پاتې شوي وو، خو کله چې خوشال د مغلو خلاف شو، نو هغه خاني ملکي هر څه ترې پاتې شول، د افغان په نامه یې توره تر ملا کره او پښتنه مېرانه او ننګ یې مله وو، خوشال خان په خپل قوم د هیڅ ډول مرستې سپمی نه و کړی، نو ځکه ترې گیله من بنکاري.

د نعمت په قدر هيڅ خبردار نه دي

نوم خټک به مې خلاص نه وي له انعامه

(دېوان، ۶۰۳ مخ)

بل ځای بيا نوموړی د خټکو په ليکه کې د پښتنو دوه نور درانه او ستر قومونه (بنگن او ورکزي) هم ورگډوي او د دې درې وار په کورونو يو ځای د ماتمونو غوښتنه کوي.

که خټک دی که بنگن که ورکزی دی

وار په واريې په کور وشه ماتمونه

(دېوان، ۵۵۵ مخ)

بل ځای بيا يوسفزي تر سپيوو بدتر گڼي، هغه داسې چې يو ځل خټک تر سپو بېکاره بڼي او د خټکو سپي تر يوسفزيو بهتر گڼي، او وايي:

د خټکو سپي بهتر تر يوسفزيو

که خټک دی هم په خوی تر سپي بېکاره

(دېوان، ۵۵۵ مخ)

او په اخره کې وايي:

که خټک ورته شا کړه مخ يې تور شه

زه يوازې په تکیه د خدای شیرک یم

(دېوان، ۵۷۹ مخ)

يادونه: د پښتنو ټول قومونه په تنگ، پټ، مينه او ښېرازې کې يو له بله کم نه دي او هريو خان خان ته خانگړې مقام لري، دا د خوشال خان خټک د خولې خبرې دي، زمانه دي، کېدای شي، چې د نوموړي په کمو بدو بد ترې راغلي وي دا د هغه خپل کار دی، خوزه په خپله ټول قومونه ته په يوه سترگه گورم، هيله مند يم، چې څوک له ما څخه ناخوښه شوي نه وي.

په درنښت

ستاسو ورور: ضياء الحق سيند

پته: بغلان ولايت، پلخمرې ولسوالۍ د ډنډ غوري زرغونه سيمه

۱۳/۱۱/۱۳۹۴

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**